PATVIRTINTA
Panevėžio lopšelio-darželio „Draugystė“
direktoriaus 2026 m. rugpjūčio 31 d.
įsakymu Nr. V-50

PANEVĖŽIO LOPŠELIO-DARŽELIO „DRAUGYSTĖ“ EPINEFRINO AUTOINJEKTORIAUS LAIKYMO IR NAUDOJIMO ANAFILAKSIJOS ATVEJU TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šis Epinefrino autoinjektoriaus laikymo ir naudojimo anafilaksijos atveju tvarkos aprašas (toliau – aprašas) nustato epinefrino autoinjektorių laikymo, prieinamumo ir naudojimo Panevėžio lopšelyje-darželyje „Draugystė“ (toliau – įstaiga) tvarką, darbuotojų veiksmus įtarus anafilaksiją, skubiosios pagalbos iškvietimo, ugdytinio tėvų (globėjų, rūpintojų) (toliau – tėvai) informavimo ir įvykio dokumentavimo tvarką.

2. Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gegužės 14 d. nutarimu Nr. 590, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. liepos 11 d. įsakymu Nr. V-450 su aktualiais pakeitimais, įskaitant 2025 m. gruodžio 9 d. įsakymu Nr. V-1103 patvirtintą Švietimo teikėjų, vykdančių ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo programas, pirmosios pagalbos rinkinio aprašo redakciją, taip pat kitais pirmosios pagalbos teikimą ir ugdytinių sveikatos priežiūrą reglamentuojančiais teisės aktais.

3. Anafilaksija – staiga prasidedanti ir galinti labai greitai progresuoti sunki alerginė reakcija, galinti kelti tiesioginį pavojų žmogaus gyvybei.

4. Epinefrino autoinjektorius – užpildytas švirkštiklis, skirtas epinefrinui sušvirkšti į raumenis įtariamos anafilaksijos atveju.

5. Epinefrino autoinjektoriaus panaudojimas šiame apraše nustatytais atvejais laikomas pirmosios pagalbos teikimu, o ne savarankišku ugdytinio gydymu ar įprastiniu vaistinių preparatų skyrimu.

6. Įstaigos darbuotojai savo nuožiūra ugdytiniams neskiria ir neduoda kitų vaistinių preparatų. Šiame apraše nustatyta epinefrino naudojimo tvarka taikoma tik įtariamos anafilaksijos, kaip gyvybei pavojingos būklės, atveju.

7. Šio Aprašo nuostatos taikomos visiems įstaigos darbuotojams, kurie, būdami kartu su ugdytiniu, gali pirmieji pastebėti anafilaksijos požymius ir teikti pirmąją pagalbą pagal savo kompetenciją.

II SKYRIUS
EPINEFRINO AUTOINJEKTORIŲ LAIKYMAS IR PRIEINAMUMAS

8. Autoinjektorius laikomas pirmosios pagalbos rinkinio dėžutėje, esančioje I aukšte, prie ūkvedės kabineto spintelės stalčiuje, pažymėtame med. kryžiaus ženklu (vienas 150 mikrogramų autoinjektorius vaikams, sveriantiems iki 30 kg., vienas 300 mikrogramų autoinjektorius vaikams sveriantiems virš 30 kg).

9. Autoinjektorius laikomas ir saugomas pagal konkretaus preparato gamintojo pakuotėje pateiktą informaciją: laikymo temperatūros, apsaugos nuo šviesos, šaldymo ir kitų laikymo sąlygų reikalavimų privaloma laikytis pagal gamintojo instrukciją.

10. Autoinjektorius negali būti laikomas taip, kad kritinės situacijos metu jo paėmimui reikėtų rakto, administracijos leidimo, ieškoti atsakingo asmens ar atlikti kitus veiksmus, galinčius uždelsti pagalbos teikimą.

11. Pirmosios pagalbos rinkinys, kuriame yra epinefrino autoinjektorius aiškiai pažymimas užrašu „EPINEFRINAS“. Žymėjimas turi būti suprantamas visiems darbuotojams.

12. Už epinefrino autoinjektorių buvimo vietos pažymėjimą, jų tinkamumo vartoti terminų ir būklės kontrolę bei pirmosios pagalbos rinkinio komplektacijos priežiūrą Įstaigos direktoriaus įsakymu paskiriamas atsakingas asmuo.

13. Atsakingas asmuo periodiškai, ne rečiau kaip kartą per mėnesį, patikrina autoinjektorių buvimo vietą, pakuotės būklę, tinkamumo vartoti terminą ir laikymo sąlygų laikymąsi. Patikros rezultatai fiksuojami nustatytos formos vaistinio preparato epinefrino apskaitos žurnale (3 priedas).

14. Pastebėjus pažeistą pakuotę, pasibaigusį tinkamumo vartoti terminą, netinkamas laikymo sąlygas ar preparato išvaizdos pokyčius, autoinjektorius nenaudojamas ir pakeičiamas pagal teisės aktų bei gamintojo reikalavimus.

15. Konkrečiam ugdytiniui gydytojo paskirtą individualų epinefrino autoinjektorių parūpina tėvai. Jo laikymas ir naudojimas įstaigoje organizuojamas vadovaujantis gydytojo rekomendacijomis ir galiojančiais teisės aktais.

III SKYRIUS
ANAFILAKSIJOS ATPAŽINIMAS

16. Anafilaksija įtariama, kai staiga, dažniausiai po galimo kontakto su alergenu, atsiranda ir sparčiai progresuoja vienas ar keli anafilaksijai būdingi požymiai.

17. Galimi anafilaksijos požymiai:

17.1. Kvėpavimo sistemos – pasunkėjęs ar triukšmingas kvėpavimas, dusulys, švokštimas, gerklės veržimas, užkimimas ar staiga pasikeitęs balsas, liežuvio ar gerklės tinimas;

17.2. Kraujotakos ir bendros būklės – staigus silpnumas, galvos svaigimas, išblyškimas, sąmonės sutrikimas ar netekimas, kolapso požymiai;

17.3. Odos ir gleivinių – staiga atsiradusi dilgėlinė ar intensyvus niežėjimas, odos paraudimas, lūpų, liežuvio, akių vokų ar veido tinimas;

17.4. Virškinimo sistemos – stiprus pilvo skausmas, pasikartojantis vėmimas ir kiti staiga atsiradę ryškūs virškinimo sistemos simptomai kartu su kitais alerginės reakcijos požymiais.

18. Anafilaksija gali pasireikšti ir be odos bėrimo. Todėl bėrimo ar dilgėlinės nebuvimas nėra pagrindas atmesti anafilaksiją.

19. Įtarus anafilaksiją, pagalba pradedama teikti nedelsiant. Negalima laukti, kol atvyks tėvai, įstaigos administracijos atstovas, visuomenės sveikatos specialistas ar greitoji medicinos pagalba.

IV SKYRIUS
DARBUOTOJŲ VEIKSMAI ĮTARUS ANAFILAKSIJĄ

20. Epinefrino autoinjektorių gali panaudoti pirmąją pagalbą teikiantis grupėje dirbantis darbuotojas, mokytojo padėjėjas, mokinio padėjėjas ir/ar kitas teisės aktų nustatyta tvarka pirmąją pagalbą teikti pasirengęs suaugęs asmuo.

21. Jeigu šalia yra kitų darbuotojų, pirmasis pastebėjęs darbuotojas aiškiai paskirsto užduotis: vienam nurodo atnešti tinkamos dozės epinefrino autoinjektorių, kitam – skambinti į Bendrąjį pagalbos centrą (toliau – BPC) telefonu 112, kitam, jei yra galimybė, – informuoti tėvus ir pasitikti greitosios medicinos pagalbos (toliau – GMP) brigadą.

22. Esant anafilaksijos požymiams, tinkamos dozės epinefrino autoinjektorius panaudojamas nedelsiant pagal konkretaus autoinjektoriaus gamintojo naudojimo instrukciją. Trumpas veiksmų nuoseklumas pateikiamas veiksmų algoritme „Įtariama anafilaksija“ (1 priedas).

23. Kritinės situacijos metu nereikia gauti įstaigos direktoriaus, direktoriaus pavaduotojo, visuomenės sveikatos specialisto ar tėvų išankstinio leidimo epinefrino autoinjektoriui panaudoti.

24. Sprendimą panaudoti epinefrino autoinjektorių priima pirmąją pagalbą teikiantis asmuo, įvertinęs ugdytinio būklę ir įtaręs anafilaksiją.

25. Epinefrinas leidžiamas į išorinę šlaunies dalį pagal konkretaus autoinjektoriaus gamintojo instrukciją.

26. Panaudojus epinefrino autoinjektorių, visais atvejais nedelsiant skambinama į BPC, net jeigu ugdytinio būklė pagerėjo.

27. Skambinant į BPC nurodoma, kad įtariama anafilaksija, epinefrino autoinjektorius panaudotas, taip pat nurodomas tikslus Įstaigos adresas ir vieta, kur yra ugdytinis.

28. Vykdomi BPC operatoriaus ir GMP specialistų nurodymai.

29. Ugdytinis nepaliekamas vienas. Nuolat stebima jo sąmonė ir kvėpavimas.

30. Jeigu ugdytinis praranda sąmonę ir normaliai nekvėpuoja, nedelsiant pradedamas pradinis gaivinimas pagal pirmosios pagalbos kompetenciją ir BPC operatoriaus nurodymus.

31. Jeigu ugdytinis turi jam asmeniškai gydytojo paskirtą epinefrino autoinjektorių, vadovaujamasi jo individualiomis gydytojo rekomendacijomis ir konkretaus autoinjektoriaus naudojimo instrukcija.

V SKYRIUS
VEIKSMŲ PASISKIRSTYMAS

32. Esant galimybei, pagalbą organizuoja keli darbuotojai vienu metu.

33. Pirmasis darbuotojas: lieka su ugdytiniu; vertina jo būklę; panaudoja epinefrino autoinjektorių; teikia kitą būtinąją pirmąją pagalbą; vykdo BPC operatoriaus nurodymus.

34. Antrasis darbuotojas: skambina telefonu 112; tiksliai nurodo Įstaigos adresą ir vietą, kur yra ugdytinis; vykdo BPC operatoriaus nurodymus; esant galimybei, užtikrina, kad GMP brigada būtų nukreipta į įvykio vietą.

35. Trečiasis darbuotojas: informuoja tėvus; pasitinka GMP brigadą prie įstaigos įėjimo ir palydi ją iki ugdytinio; prireikus organizuoja kitų vaikų priežiūrą.

36. Jeigu įvykio vietoje yra tik vienas darbuotojas, jo prioritetas – ugdytinio gyvybės išsaugojimas: epinefrino panaudojimas, skambutis telefonu 112 ir būtinosios pirmosios pagalbos teikimas. Administracijos ir tėvų informavimas atliekamas, kai tik tai galima padaryti neatidedant būtinosios pagalbos.

VI SKYRIUS
UGDYTINIO TĖVŲ INFORMAVIMAS

37. Apie įtariamą anafilaksiją ir epinefrino panaudojimą tėvai informuojami nedelsiant po to, kai iškviesta GMP ir pradėta teikti būtinoji pirmoji pagalba.

38. Tėvų informavimas negali uždelsti epinefrino panaudojimo, skambučio telefonu 112 ar kitų gyvybę išsaugančių veiksmų.

39. Tėvams pranešama: kas atsitiko; kokie simptomai pastebėti; ar ir kada panaudotas epinefrino autoinjektorius; kad iškviesta GMP; į kurią gydymo įstaigą ugdytinis išvežamas, jeigu ši informacija žinoma.

VII SKYRIUS
ĮVYKIO DOKUMENTAVIMAS

40. Po įvykio, užtikrinus ugdytinio saugumą ir perdavus jį GMP specialistams, įvykis dokumentuojamas.

41. Pirmąją pagalbą suteikęs darbuotojas arba kitas įstaigos direktoriaus paskirtas asmuo užpildo pranešimą apie epinefrino autoinjektoriaus panaudojimą (2 priedas).

42. Pranešime nurodoma: įvykio data ir laikas; įvykio vieta; ugdytinio vardas, pavardė ir grupė; aplinkybės ir, jei žinoma, galimas alergenas; pastebėti simptomai; epinefrino panaudojimo laikas ir dozė; autoinjektorių panaudojęs asmuo; skambučio telefonu 112 laikas; GMP atvykimo laikas, jei žinomas; tėvų informavimo laikas ir informavęs asmuo; kiti atlikti pirmosios pagalbos veiksmai; ugdytinio perdavimo GMP specialistams aplinkybės.

43. Dokumentas perduodamas įstaigos direktoriui arba jo įgaliotam asmeniui ir saugomas laikantis Įstaigos dokumentų valdymo ir asmens duomenų apsaugos reikalavimų.

44. Panaudotas autoinjektorius perduodamas GMP specialistams arba sutvarkomas pagal jų pateiktus nurodymus.

45. Panaudotas autoinjektorius pirmosios pagalbos rinkinyje kuo skubiau pakeičiamas nauju, užtikrinant teisės aktuose nustatytą komplektaciją.

VIII SKYRIUS
DARBUOTOJŲ PASIRENGIMAS

46. Įstaigos darbuotojai supažindinami su anafilaksijos požymiais, epinefrino autoinjektorių buvimo vieta, skubiosios pagalbos veiksmų seka, autoinjektoriaus naudojimo principu ir pareiga nedelsiant skambinti telefonu 112.

47. Darbuotojai susipažįsta su epinefrino naudojimu naršyklėje You Tube.

48. Informacija apie autoinjektorių buvimo vietą ir trumpas veiksmų algoritmas turi būti darbuotojams lengvai prieinami. Algoritmas laikomas pirmosios pagalbos rinkinyje.

49. Darbuotojai supažindinami su aprašu elektroniniu paštu.

IX SKYRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

50. Pagrindinis aprašo principas – esant pagrįstam įtarimui dėl anafilaksijos, pirmoji pagalba teikiama nedelsiant, nelaukiant administracijos, visuomenės sveikatos specialisto ar tėvų atvykimo.

51. Darbuotojas, teikiantis pirmąją pagalbą, veikia pagal savo pirmosios pagalbos kompetenciją, šį aprašą, konkretaus autoinjektoriaus naudojimo instrukciją ir Bendrojo pagalbos centro bei GMP specialistų nurodymus.

52. Aprašas peržiūrimas pasikeitus teisės aktams, epinefrino autoinjektorių naudojimo rekomendacijoms, pasikeitus įstaigos pirmosios pagalbos rinkinio organizavimui arba įvykus anafilaksijos atvejui įstaigoje.

Epinefrino autoinjektoriaus laikymo ir naudojimo
anafilaksijos atveju tvarkos aprašo
1 priedas

VEIKSMŲ ALGORITMAS „ĮTARIAMA ANAFILAKSIJA“

1. ATPAŽINK

Staigus dusulys, švokštimas, gerklės ar liežuvio tinimas, ryškus silpnumas, sąmonės sutrikimas ar kelių organizmo sistemų alerginės reakcijos požymiai.

2. VEIK NEDELSIANT

Nurodyk atnešti tinkamos dozės epinefrino autoinjektorių

3. PANAUDOK EPINEFRINĄ

Esant anafilaksijos požymiams, panaudok tinkamos dozės autoinjektorių pagal gamintojo instrukciją.

4. SKAMBINK 112

Pasakyk: „Įtariama anafilaksija. Panaudotas epinefrino autoinjektorius.“ Nurodyk tikslų Įstaigos adresą ir vietą.

5. NEPALIK VIENO

Stebėk sąmonę ir kvėpavimą. Vykdyk 112 operatoriaus nurodymus. Jei reikia – pradėk gaivinimą.

6. INFORMUOK TĖVUS

Informuok po 112 iškvietimo ir pradėjus teikti būtinąją pagalbą. Tėvų informavimas negali uždelsti pagalbos.

7. DOKUMENTUOK ĮVYKĮ

Užpildyk pranešimą apie epinefrino autoinjektoriaus panaudojimą (2 priedas).

SVARBIAUSIA: EPINEFRINAS → 112 → TĖVAI

Epinefrino autoinjektoriaus laikymo ir naudojimo
anafilaksijos atveju tvarkos aprašo
2 priedas

PRANEŠIMAS APIE EPINEFRINO AUTOINJEKTORIAUS PANAUDOJIMĄ

Įvykio data, laikas	
Įvykio vieta	
Ugdytinio vardas, pavardė	
Galimas alergenas (jeigu žinomas)	
Pastebėti simptomai	
Epinefrino autoinjektoriaus dozė:	
Epinefrino panaudojimo laikas:	
Autoinjektorių panaudojo (vardas, pavardė):	
112 iškvietimo laikas:	
Greitosios medicinos pagalbos atvykimo laikas	
Tėvų informavimo laikas	
Tėvus informavo (vardas, pavardė):	
Kiti suteikti pirmosios pagalbos veiksmai	
Pranešimą užpildė (pareigos, vardas, pavardė)	

Epinefrino autoinjektoriaus laikymo ir naudojimo
anafilaksijos atveju tvarkos aprašo
3 priedas

VAISTINIO PREPARATO EPINEFRINO APSKAITOS ŽURNALAS

Ugdymo įstaigos pavadinimas: Panevėžio lopšelis-darželis „Draugystė“

Epinefrino stiprumas: 150 mikrogramų, 300 mikrogramų

Žurnalo pildymo laikotarpis

Atsakingas asmuo Audronė Skirvainienė

Tikrinimo periodiškumas	Pagal vaistinio preparato epinefrino pakuotės lapelyje nustatytą periodiškumą (kartą per mėnesį)
Tikrinama ir registruojama	Kiekvieno periodinio patikrinimo metu įvertinama epinefrino tinkamumo vartoti data ir švirkštiklyje esančio tirpalo būklė; rezultatas įrašomas žemiau esančioje lentelėje.

Eil. Nr.	Data	Operacijos rūšis (įsigijimas, panaudojimas, tikrinimas, perdavimas šalinti)	Serija	Tinka vartoti iki	Įsigyta, vnt.	Panaudota, vnt.	Panaudojimo priežastis	Asmens, kuriam panaudota, vardas, pavardė	Išimta iš rinkinio, vnt.	Perdavimo šalinti data	Perduota, vnt.	Subjektas, kuriam perduota	Likutis
						-	-	-	-	-	-	-	-

Eil. Nr.	Data	Operacijos rūšis	Serija	Tinka vartoti iki	Įsigyta, vnt.	Panaudota, vnt.	Panaudojimo priežastis	Asmens, kuriam panaudota, vardas, pavardė	Išimta iš rinkinio, vnt.	Perdavimo šalinti data	Perduota, vnt.	Subjektas, kuriam perduota	Likutis